MAYIS
1976
YIL:3 SAYI:21
HER AYIN BAŞINDA ÇIKAR

AYDINLIĞA DOĞRU

tmmob elektrik mühendisleri odası
istanbul şubesi yayın organıdır

1 mayıs ve teknik elemanlar

Türkiye işçi sınıfı yarım yüzyıl sonra, yeniden bütün dünya işçileriyle birlikte İşçi Bayramını kutladı. Dünya işçilerinin birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ta **DİSK**'in örgütlediği miting ve yürüyüşe yüzbinler katıldı. Miting ve yürüyüşte işçilerin yanında memurlar, öğrenciler, öğretmenler mühendisler, mimarlar, tüm teknik elemanlar ve tüm emekçiler örgütleriyle birlikte yerlerini aldı. TMMOB, birliğe bağlı tüm odalar ve bu arada Odamız ve **TÜTED** miting ve yürüyüşe flamalarıyla katıldı. Bu katılma Türkiye'deki işçi ve emekçi sınıfların dayanışmasının, eylem birliğinin en canalıcı örneklerinden biri oldu.

Teknik elemanlar ve elektrik mühendisleri 1 Mayıs gösterisine katıldılar. Bu katılma, sadece birkaç iyi niyetli teknik elemanın katılma isteğinin sonucu değildir. Bu katılma Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu koşulların, yıllardır. Türkiye'de verilen bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ve en önemlisi teknik elemanların ve üyelerimizin bugün içinde bulundukları nesnel koşulların sonuçlarıdır.

Üyelerimizin, teknik elemanların içinde bulundukları koşullar nelerdir?

Bir yandan teknik elemanların sayısı artarken, diğer yandan da teknik elemanlar arasındaki işsiz sayısı artmaktadır.

İş bulanların gerçek ücretleri ise, artan hayat pahalılığı karşısında sürekli, düşmektedir. Teknik elemanlar sürekli yoksullaşmaktadır.

Teknik elemanlar büyük çoğunluğuyla emeğini ücret karşılığında satan insan durumundadır. Devlet dairesinde ve özel sektörde çalışan teknik elemanlar ücretli durumundadır. Büyük bir çoğunluğuyla üretim araçlarına sahip değildirler. Teknik elemanların geleceğe dönük iş güvenceleri yoktur.

Bütün bunlar teknik elemanları nereye koymaktadır? Sermayenin karşısına, işçi ve emekçi sınıfların yanına. Bugün artık bir kafa emekçisi olduğu tartışılmaz olan teknik elemanların bu statüsü, tekelleşme süreci hızlandıkça daha da pekişmektedir. Ayrıca, dünya ölçeğinde bilim ve teknolojide söz konusu olan gelişmeler, kafa ve kol emekçilerini birbirlerine her geçen gün daha da yakınlaştırmaktadır. Bu yakınlaşma, Türkiye'de geç de olsa kendini göstermektedir.

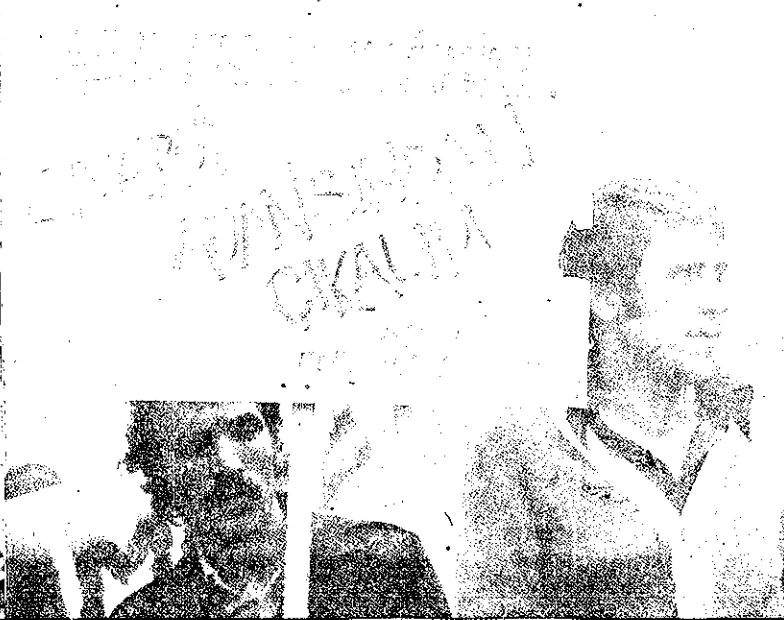
Üretim sürecinin en yakın unsurları olan işçi ve teknik elemanların bu yakınlığı, kendisini ekonomik ve demokratik mücadele platformunda da göstermektedir. İşyerleri düzeyinde İskenderun'da, Seydişehir'de, Kırıkkalede, Karadeniz Bakır İşletmelerinde, Squibb'te görülen dayanışma, genel ülke düzeyinde DİSK, TÜTED, TMMOB'nin eylem birliği olarak somutlaşmaktadır.

Fabrika'dan, meydanlara kadar işçi sınıfıyla bir arada olan teknik elemanların, 1976 Türkiye koşullarında 1 Mayıs işçi ve emekçi bayramını kutlaması maddi bir zorunluluk haline gelmişti. Teknik elemanlar bu gelişmenin bilincinde olduklarını göstermişlerdir.

aydınlığa doğru

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ DÜNYASINDAN HABERLER

Derleyen: H. Halet Işıkpınar

GÜNEŞ ENERJİSİ İLE ISITILAN VE SOĞUTULAN BİNALAR:

Japonya'da, Avrupa'da ve Birleşik Amerika'da Arthur D. Little tarafından, 80 firmanın desteği ile yapılan araştırmada, güneş enerjisi ile iklimin kontrolu, 1980 yılına kadar 600 milyon ve 1985 yılına kadar 1.3 milyar dolarlık bir pazar meydana getirecektir. Güney Avustralya'da Adelaideki kolej yatakhane binasında, Massachuseetts'de Boston civarında ofis binalarının bir çoğunda ve Colorado eyaletinde Denver'deki bazı evlerde, Batı Almanya'da Aachen'de, Fransa'da Odeillo'da bazı evlerde basınçlı sıcak bu sirkülasyonlu güneş enerjisi ile ısıtma ve soğutma sistemleri çalışmaktadır.

Birleşik Amerika'da Georgia eyaletinde Atlanta ilkokulunda, Westinghouse elektrik firması tarafından yapılmakta olan ısıtma ve soğutma tesisinde 930 metre karelik güneş enerjiisi toplama alanı kurulmuştur. Bu alan 500 öğrencinin ısıtma ihtiyacının yüzde ellisini ve sıcak su ihtiyacının yüzde seksenini sağlayacaktır.

Güneş enerji sistemi şu kısımlardan terekküp etmektedir: Güneş ışınlarının toplayıcısı, muhafaza depoları, borular ve kanalları, kontrol cihazları ve ısıyı ulaştıran sıvı.

Petrolün ve atom enerjisinin maliyetleri arttıkça, güneş enerjisi ile çalışan ısıtma ve soğutma sistemleri daha ekonomik hale gelmektedir. Hollanda'da Eindhoven'de Philips firması, mevcut elektrik sistemleri ile rekabet eden güneş enerjisi üretme tesisleri yapmağa başlamıştır. Bu firma 4650 metre karelik kolektör sistemi ile ve 1.5 milyon litrelik depolama kapasitesi ve ısı pompaları ile, Denver'deki komünite kolejini ısıtacak ve fosil yakıtlardan yüzde 21 daha verimli ısı sağlanacaktır. Güneş enerjisinden dah aekonomik faydalanılacak tesisler halen geliştirilmekte olup bu suretle, binaların ısıtılması için her yıl yakılan ve yok olan fosil yakıtlardan büyük tasarruflar sağlanacaktır.

World Construction Nisan 1976

Kolombiyada işçiler San Carlos hidroelektrik santralının yapımı için yol açıyorlar.

GÜNEY AMERİKA'DA KOLOMBİYA'DA İKİ BİN MEGAVATLIK YENİ HİDRO-ELEKTRİK SANTRALLERİ YAPLIYOR:

Güney Amerika'da, Kolombiya, bir çok başka ülkeler gibi, enerji yetersizliğinden dolayı kendi hidrolik potansiyellerinden faydalanmağa çalışmaktadır. Yapılan araştırmalara göre, dağları ve bol yağışları ile, Kolombiya'da 25 ila 30 milyon kilovat gücünde hidroelektrik santrallerinin yapılmasının mümkün olacağı anlaşılmıştır. Bugünkü durumda Kolombiya'daki santrallerin gücü 3 milyon kilovattır.

Kolombiya'da, Dünya Bankasının finansmanı ile 100 milyon dolar sarfı ile, ana sanayi merkezi olan Medellin şehrinin 150 kilometre doğusunda bulunan San Carlosta bölgesinde, yeniden 4 adet hidroelektrik santrali kurulacaktır. Guatape nehrinin üzerinde yapılacak olan barajlardan alınacak sular, tünellerden geçirilerek elektrik santrallerine akıtılacaktır. San Carlos bölgesi kompleksi olarak anılan bu tesislerde 3 adet yeni hidroelektrik santrali kurulacaktır.

San Carlos barajının üst tarafında Las Playas barajının önünde 940 megavatlık, ve bu barajın üstünde de Jaguas barajının hidroelektrik santralinde 120 megavatlık türbinler kurulacaktır.

World Construction Mart 1976

iett'den enerji nasıl alınır?

ALÂATTİN ANAHTARCI

İ.E.T.T.'den enerji almak serbest çalışan üyelerimiz için küçümsenmeyecek bir gelir kaynağıdır. Ancak genellikle S.M.M. üyelerimiz bu iş alanına ilgiyle eğilmemektedir. Bunun başlıca nedeni İ.E.T.T. den enerji almak için başvuran kişinin karşısına çıkarılan usandırıcı bürokratik formalitelerdir. İ.E.T.T'de çalışan, kendileri de bu formalitelerden yılan mühendis ve teknisyen arkadaşlarımızın yardımlarıyla enerji alma işlemlerinin bir dökümünü çıkardık. Bu işlemleri üç aşamada inceleyelim:

A) Tesisatçılık işlemlerini yürütenler ve görevleri,

B) İETT Personeli ve Görevleri,

C) Tesisatçı - İETT ilişkileri.

A) Tesisatçılık İşlemlerini Yürütenler ve Görevleri:

İETT de tesisatçılık hizmetleri diye adlandırılan hizmetleri I, II, III. sınıf elektrikçi yetki belgesine sahip tekniker teknisyenlerle Elektrik Mühendisleri yapabilirler. Ancak İETT ye ilişkin tesisat hizmetlerini yerine getirecek teknik elemanların 16 adet fotoğraf ve 16 adet imza örneği ile birlikte İETT ye kayıt yaptırmaları zorunludur.

Normal olarak İETT den enerji talep eden, tesisatçı diye adlandırılan teknik eleman aşağıdaki görevleri yerine getirir.

— İstanbul Belediyesi Makina Elektrik Sanayi İşleri Müdürlüğünce onaylanmış elektrik tesisat projesinin iki kopyası işin başında Fen Amirliğine onaylatılır.

— Vaziyet Krokisi: Enerji istenen mahallin kolayca saptanabileceği bir kroki tanzim edilir. (Bu krokide enerji istenen mahlle en yakın iki elektrik tesisat numarası ve bu numaralara ilişkin mahaller belirgin renklerle belirtilmelidir.)

— Talep Kartonları: Projede gösterilen elektrik sayacı adedi kadar talep kartonu düzenlenir. (İETT den ücretsiz olarak temin edilen bu kartonlarda enerji isteyenin ismi, adresi, talep edilen güç değerleri, aydınlatma amacı ile çekilecek güç watt üretim amacıyla çekilecek güç KW birimleriyle sembolize edilerek belirtilir.)

— İş başlama, İş bitirme ve Boru kağıtları: Tesisata başlama ve bitirme ile tesisatın sıva altı yada sıva üstü yapıldığını belirten bu belgeler düzenlenir. (Bu basılı kağıtlar EMO yada teknisyenler derneğinden temin edilir).

B) İETT Personeli ve Görevleri.

— Abonman Servisi: Talep kartonlarını alır talep numarasını vererek kartoteks servisine ulaştırır. Son aşamada müşteri ile mukavele imzalar.

— Kartoteks Servisi: Abonman servisinden gelen ve tesisatçıların kendilerin sunmuş oldukları verilerden yararlanarak keşif krokisini düzenler.

— Fen Amirliği: Projeyi onaylar daha sonra tesisat bitirildiğinde tessiatçının isteği üzerine kontrolunu Fen İcra servisine yaptırır.

— Fen icra Servisi: Tesisatın şartnamelere uygunluğunu denetler ve sayaç takma işlemlerini yürütür. Kabul şartı mühendisinin onayına sunar. Kabul Şartı mühendisinin onayından gelen şartı (kolon, şube, temdit vb.) kartonlara işleyerek abonman servisine iade eder.

— Kabul Şartı Mühendisliği: Gerekli etüdleri yaparak kabul şartını onaylar.

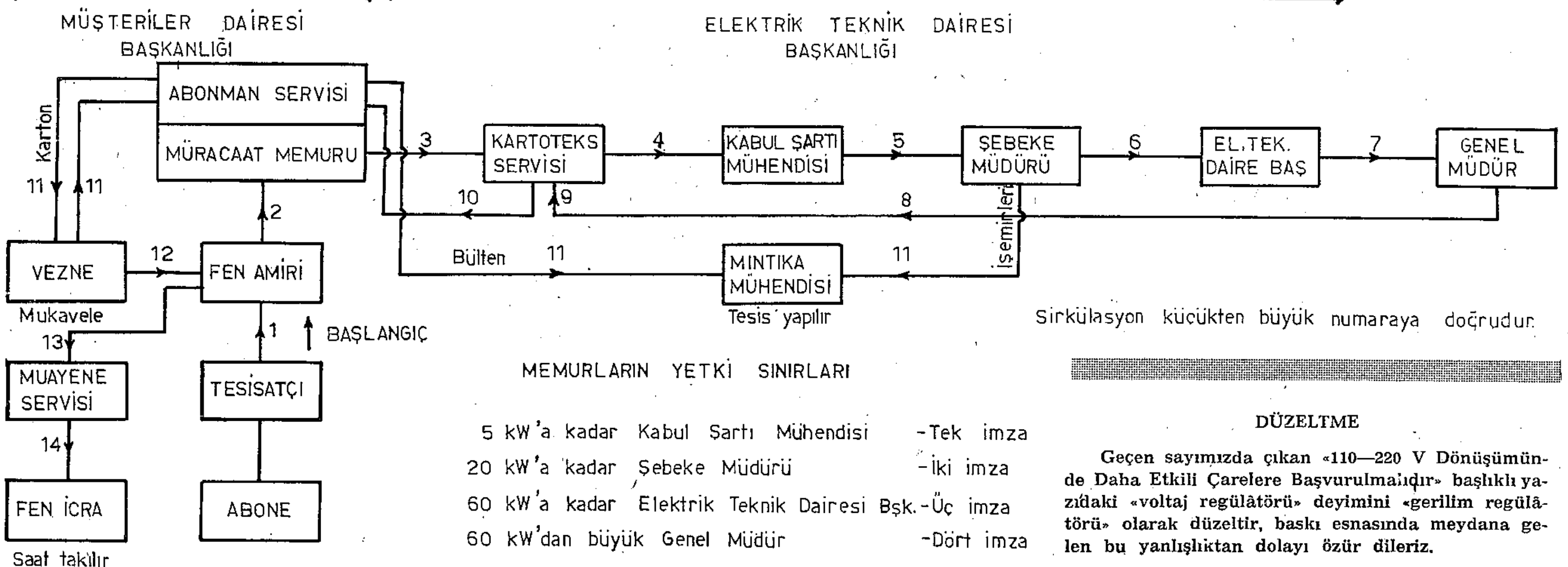
— Şebeke Müdürü: Kabul şartı mühendisinden gelen şartı onaylar. İş emirlerini hazırlattırır.

— Elektrik Teknik Daire Başkanlığı: Şebeke Müdüründen gelen kabul şartını onaylar.

— Genel Müdürlük: Elektrik Teknik dairesinden gelen kabul şartını onaylar.

C) Tesisatçı — İETT İlişkileri:

Tesisatçının, işi aboneden aldıktan sonra, sayacın takılmasına kadar yürüteceği işlem sırasını aşağıdaki şemadan izleyelim. Şemada görülen, yürütülecek işlemlerin çokluğu İETT deki bürokratik yapı hakkında bir fikir verir sanısındayız.

DÜZELTME

Geçen sayımızda çıkan «110—220 V Dönüşümünde Daha Etkili Çarelere Başvurulmalıdır» başlıklı yazıdaki «voltaj regülâtörü» deyimini «gerilim regülâtörü» olarak düzeltir, baskı esnasında meydana gelen bu yanlışlıktan dolayı özür dileriz.

tmmob 21. genel kurulunda

FAŞİST TIRMANIŞA KARŞI MÜCADELE KARARI ALINDI

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 21. Genel Kurulu 7-8 Mayıs'ta Ankara'da yapıldı.

Genel Kurul'u TMMOB Başkanı Teoman Öztürk bir konuşmayla açtı. Başkanın konuşmasından sonra konuklar söz aldılar. Sırasıyla Bülent Ecevit, Behice Boran, Ahmet Kaçmaz, Mehmet Ali Aybar, Ahmet Yıldız, Halit Çelenk, Muammer Aksoy, Erhan Tezgör ve ikinci gün söz alan Cemil Çakır; MC iktidarının sömürü, baskı ve saldırılarını dile getirdiler.

TMMOB'ye bağlı 17 odadan ayrı olarak İç Mimarlar Odası'nın kurulmasına karar verilen Genel Kurul çalışmaları ikinci gün yapılan seçimlerle sonuçlandı.

Teoman Öztürk'ün tekrar Genel Başkan seçildiği TMMOB Yönetim Kurulu'na EMO temsilcisi olarak odamız genel Başkanı Aybars Ungan seçildi.

TEOMAN ÖZTÜRK'ÜN AÇIŞ KONUŞMASI

Ülkemizin, her gün büyük Türkiye yaratıyorruz diyenler tarafından fiilen hüçültüldüğünü belirten Teoman Öztürk, açış konuşmasını şöyle sürdürdü:

«Resmi' rakamlara göre, ülkede 3 milyondan fazla işsizin bulunduğu, hayat pahalılığının alabildiğine arttığı, yolsuzluk ve rüşvet iddialarının ayyuka çıktığı, doğal ve insan gücü kaynaklarımızın yabancılara peşkeş çekildiği bu dönemde MC iktidarının halka karşı olan kimliği gözler önüne serilmiştir.

1975 dönemi, aynı zamanda, fabrikalarda, okullarda, resmi kurumlarda, köylerde her yerde faşizmin kol gezdiği bir dönemdir.

İdil'de, Malatya'da, Zeytinburnu'nda bir kısım güvenlik kuvvetleri ve yöneticiler hem takipçi, hem yargıcı, hemde infazcı olarak görev yapmışlardır.»

«Türkiye - Irak ham petrol boru hattı inşaatında çalışan bir Türkiye'li kaynakçı 3250 TL. bir Batı Almanyalı kaynakçı 90 bin Türk Lirası almaktadır. Bizim iş makinası operatörü 4 bin, onlarınki 60 bin, bizim şoför 2500 onlarınki 40.000, bizim harita ve kadastro mühendisimiz 6 bin, onlarınki 60 bin lira almaktadır. Bu sömürünün ta kendisidir.

1975 dönemi ,aynı zamanda, çalışan kitlelerin daha birlikte hareket ettiği, anti-emperyalist ve anti-faşist mücadelede daha kararlı ve bilinçli adımlarını atıldığı bir dönem olmuştur.»

TMMOB 21. GENEL KURUL BİLDİRİSİ

Ülke ve teknik eleman sorunlarının tartışıldığı genel kurul sonunda, tüm mühendis ve mimarların görüşünü kamu oyuna duyuran bir bildiri oybirliği ile kabul edildi.

Bildiride, özetle şu konulara değinildi:

«Ülkemiz emperyalist - kapitalist sistemin ekonomik, politik ve askeri tahakkümü altında olan yarı sömürge bir ülkedir.»

«Tüm yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz emperyalist tekeller tarafından talan edilmektedir.»

«Maden işletmelerinde kârı azaltacağı nedeniyle güvenlik tedbirleri alınmamakta, iş kazası adı altında iş cinayetleri işlenmektedir.»

«Ekonomide dışa bağımlılığın sonucu olarak, dış ticaret açığı 40 milyon liraya ulaşmıştır.»

- **Biz, ülkemizin bağımsızlığından, demokrasiden, insanlıktan ve halkımızdan yana olan yurtsever teknik elemanlar,**
- **Ülkemizi emperyalizme bağımlı kılan, Ortak Pazar, Enerji Ajansı gibi ekonomik, Nato, Cento gibi askeri örgütlerden çıkılması,**
- **Bütün yabancı yatırımların ve doğal kaynaklarımızın millileştirilmesi,**
- **Halkımıza uygulanan faşist terör ve baskıların önlenmesi,**
- **Bütün çalışanların her düzeydeki örgütlenmesini güçleştiren 141-142 gibi yasaların ve Devlet Güvenlik Mahkemesinin kaldırılması,**
- **Kıyı yağması, arsa spekülasyonu ve ülke yararına aykırı yabancı teknik hizmet ithalinin durdurulması,**
- **Tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikal hakların sağlanması yolunda halkımızdan ve üyelerimizden aldığımız güçle mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğimizi halkımıza duyuyuruz.**

TMMOB 21. Genel Kurul Bildirisinden

3. TEKNİK ELEMAN KURULTAYI YAPILDI

34 Teknik eleman örgütünün düzenlediği 3. Teknik Eleman Kurultayı 22-23 mayıs günleri Ankarada toplandı. Kalabalık bir delege grubunun izlediği kurultayda, sosyalist partiler yöneticileri ile TÖB-DER, TÜM-DER, TÜS-DER gibi örgütlerin ve sendikaların temsilcileri söz aldılar.

İki gün boyunca komisyonların sunduğu bildiri taslakları tartışıldı. «Demokratik Hak Özgürlükler Mücadelesinde Teknik Elemanların yeri ve Görevleri», «Sendikal Haklarımızı Nasıl Alırız» ve «Sendikal Haklara Giderken Güncel Sorunlarımızı Nas'l Çözeriz» konularında birçok delege görüşlerini açıkladı.

Kurultayda, Rize'de, Kars'ta, Kartal'da Tüted üyelerine yapılan saldırıları eleştiren, teknik elemanların ülke sorunlarına bakış açılarını ortaya koyan bildiri yayınlanması kararı alındı.

3. Teknik Eleman Kurultayı, teknik elemanların demokrasi, bağımsız mücadelesinde ve sendikal haklar doğrultusunda izleyecekleri yol ve yöntemlerle ilgili önemli görüşlerin açıklandığı bir toplantı oldu.

ULUSLARARASI MERKEZİ ISITMA KONGRESİ

6-9 Nisan tarihlerinde Polonya Elektrik Mühendisleri Birliği ve Polonya Isı ve Makine Mühendisleri Birliğinin ortaklaşa düzenledikleri uluslararası bir kongre yapıldı. Varşova'da Kültür Sarayında yapılan kongre bu nitelikteki kongrelerin üçüncüsü idi. İlk ikisi Macaristan ve İngiltere'de yapılan kongre'nin ana teması Merkezi ısıtma idi.

Hazırlık çalışmalarına İtalya, İngiltere, Bulgaristan, Sovyetler Birliği, Beçlika, Macaristan, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Polonya, Finlandiya, Japonya, Federal Alman Cumhuriyeti; İsviçre, Kanada, İsveç, Avusturya, Çekoslovakya ve Fransa'dan çeşitli örgütlerin ve uzmanların katıldığı kongrede beşyüze yakın delege bulunuyordu. Yukarıda isimleri geçen ülkelerin yanında A.B.D. ve Türkiye'nin de dahil olduğu yirmi ülkenin delegelerinin bulunduğu kongreye Odamızdan Abdülkadir Kahraman ve Yavuz Çizmeci katıldı. Sonu 8 de

TÜTED İSTANBUL ŞUBESİNDEN

TÜTED İSTANBUL ŞUBESİ ÜYELERİ VE İŞYERİ TEMSİLCİLERİ TOPLANDI

TÜTED İstanbul Şubesi genel Kurulunda seçilen **Kemal Daysal, Ersin Kaya, Yavuz Bayülken, Karabey Kalkan ve Hüseyin Doğan**'dan Kurulu yönetim kurulu görev bölümü yaptı. Kemal Daysal Başkanlığa, Ersin Kaya yazmanlığa, Hüseyin Doğan saymanlığa getirildi.

Bir yandan iki yıllık çalışma programı hazırlıklarına girişen yönetim kurulu öte yandan 3. Teknik Eleman Kurultayı için ön çalışmalar yaptı; İlk olarak TÜTED'in İstanbul'daki işyeri temsilcileri toplandı. Bu toplantıda 3. Teknik Eleman Kurultayına ilişkin öneriler saptandı. Önümüzdeki dönem çalışmaları üzerine görüşler geliştirildi.

Daha sonra aynı amaçla bir genel üye toplantısı düzenlendi. TÜTED İstanbul Şubesi üyeleri 3. Teknik Eleman Kurultayı'nın hazırlanışındaki aksaklıkları teknik yönden ve öze dönük olarak eleştirdiler. Eleştirilen yanların Yönetim Kurulunca, TÜTED merkez yönetimine iletilmesi istendi.

ÇALIŞMA PROGRAMI TASLAĞI HAZIRLANDI

Öte yandan TÜTED İstanbul Şubesi Danışma Kurulunun 21 haziran çarşamba günü toplanması ve yeni hazırlanan yan ödemeler kararnamesini gözden geçirmek üzere işyeri temsilcilerinin 3 haziran günü biraraya gelmesi kararlaştırıldı.

Danışma Kurulu toplantısında, TÜTED yönetim kurulunun oluşturduğu çalışma programı taslağı görüşülecek. TÜTED İstanbul şubesinin çalışma programı 4 haziran cumartesi günü saat 14.00 te yapılacak genel üye toplantısında son biçimini alacak.

İKİ TÜTED ÜYESİ İŞKENCEDEN GEÇİRİLDİ

tüted kartal lokalini polis bastı

TÜTED İstanbul Şubesine bağlı Kartal temsilciliği 15 mayıs cumartesi gecesi sabaha karşı saat 03.00 de tomsonlu polislerce basılmıştır. Ellerinde herhangi bir arama kararı olmamasına karşılık içeri giren polisler görevli iki TÜTED üyesini dövdüler, içerideki sandalye ve masalardan bir kısmını kırdıktan sonra, Fuat Türkoğlu ve Dursun Ekinciyi birlikte götürdüler. Dursun Ekinci Gayrettepe 1. Şubede 48 saat dövüldükten sonra, savcı veya hakim önüne çıkarılmaksızın serbest bırakıldı. Fuat Türkoğlu'nun nerede olduğunu ise bu satırların yazıldığı sırada öğrenmek mümkün olamamıştı.

TÜTED, TÖB-DER, TÜM-DER ve TÜS-DER İstanbul Şubeleri ortak bir basın toplantısı yaptılar:

«Bugüne kadar gerici güçlerce beslenen ve kendilerine kolluk kuvvetine yardımcı sıfatı takılan faşist komandolar tarafından sürdürülen baskıların, artık güvenlik kuvvetlerince yapılması oldukça endişe vericidir.

Tarafsız olması gereken devletin polis kuvvetlerinin bu tür kanunsuz eylemlere girişmesini protesto ediyoruz.»

RENKLİ TV PAZARLANIYOR

Bir süre önce Başbakan Demirel'in ikinci Boğaz Köprüsü ile birlikte müjdesini (!) verdiği renkli televizyonun ülkemizdeki pazarlanmasına başlandı. Sonu 8 de

mühendislikte bilgisayarlar türkiye'de bilgisayar kullanımı

panel 24/4/1976 mmoikk lokali

"türkiye'nin ulusal bilişim politikası yoktu"

E.M.O. stanbul Şubesi Bilgisayar Komisyonunun çalışmalarının ilk ürünü 24 nisan günü TÜTED lokalinde gerçekleşen **«Mühendislik Hizmetlerinde Bilgisayarlar, Türkiye'de Bilgisayar Kullanımı»** Konulu panel oldu. Bu tür çalışmalar için çok sayıda diye nitelenebilecek bir izleyici kitlesinin, dağılmayan bir dikkatle dinlediği panelde bilgisayarın teknolojisi, tarihçesi, sosyalist ve kapitalist sistemlerdeki işlevleri, mühendislik hizmetlerinde ve Türkiye'deki kullanımı, Türkiye'de bilgisayar eğitimi ve bilişim politikası tartışıldı.

Paneli yönetim kurulu üyelerimizden Gönül Taylan yönetti. Konuşmacı olarak da O.D.T.Ü. den **Sayın Ass. Prof. Güney Gönenç,** yine O.D.T.Ü.'den Türkiye Bilişim Derneği Başkanı **Say'n Dr. Necdet Bulut** ve İ.D.M.M.A. dan **Say:n Doç. Yahya Karslıgil** görüşlerini açıkladılar.

İlk tur konuşmalardan sonra dinleyicilerin soruları cevaplandı.

Elektrik Mühendisliği dergisinde daha geniş boyutlarla verilecek olan panelde açıklanan görüşleri ana hatlarıyla veriyoruz.

GÜNEY GÖNENÇ'İN KONUŞMASI: BİLGİSAYARLARIN TARİHÇESİ

Bugünkü bilgisayarın temelini olusturan saklanmış program kavramı, bilgisayarların hangi işlemleri hangi sırayla yapacağını bir program içinde göstermek, bu programı önceden makineye vermek ve makinenin bu programa uygun olarak hesapları yapmasını sağlamak ilk kez 1949 da İngiltere'de gerçekleştirdi.

Endüştri için ilk bilgisayar 1951 de Amerika'da yapıldı.

Birinci Kuşak adı verilen bilgisayarlar radyo lambalasıyla yapıldı. Çok büyük enerji harciyor, çok ısı yayıyor ve çok yer kaplıyordu. Bunlar 1951—58 yıllarını kapsıyordu.

1958 den sonra **İkinci Kuşak** adı verilen tranzistorla bilgisayarlar yapıldı. Bundan sonra, tranzistörlü bilgisayarlar yapıldı. Bundan sonra, tranlojiye dayanılarak **Üçüncü Kuşak** adı verilen bilgisayarlar geliştirildi.

BİLGİSAYAR İLE HESAP MAKİNESİ

Bilgisayarların hesap makinesinden farkı, birincisi, bilgisayarların büyük işlemleri yapabilmeleri, ikincisi verilmiş bir programa göre önceden belirlenmiş bir sırada işlem yapabilmeleridir. Ancak bugün bilgisayarlarla hesap makineleri arasındaki kesin fark ortadan kalkmıştır.

Bilgisayarın ana özelliği matematiksel ve mantıksal işlemleri çok kısa zamanda yapabilmesidir.

İlk yapılan bilgisayarlar saniyede 5000 toplama yapabiliyordu. Bugün saniyede 1 milyon işlem yapabilen bilgisayarlar var.

Bilgisayarın komutları makine diliyle verilir. Makine dili genellikle sayılardan kuruludur. Sayılar belirli işlemlere tekabül eder. Her marka makine için aynı bir makine dili vardır. Bunların çokluğu ve çeşitliliğinden dolayı çevirici denilen makineler yapılmıştır. Çok değişik işlemlerin verilebilmesi için yüksek diller geliştirildi. Bugün 400'e yakın bilgisayar dili var. Ancak bunların 4'ü çok kullanılmaktadır.

BİLGİSAYARLARIN KULLANILDIĞI YERLER

Bilgisayarlar, kontrolda, süreç denetiminde, bir fabrikadaki büyüklüklerin denetiminde, şalterlerin, vanaların, akımların, gerilimlerin, basınçların denetiminde, özellikle petrol, kimya, elektrik makineleri sanayiinde ve elektronik cihazlar üreten fabrikalarda, mühendislikte denklemlerin çözümü, statik hesap yapımında, doğadaki bir olayı, sanki doğada oluyormuşcasına koşullarını koyarak birtakım denklemlere ve eşitliklere benzetmede ve bunların çözümünde, dilden dile çeviri yapmada kullanılıyor.

Bilgisayara dönük teknoloji, **donanım teknolojisi ve yazılım teknolojisi** olarak ikiye ayrılıyor.

Donanım teknolojisi, bilgisayarı oluşturan, makineler, cihazlar, aletlerle ilgili.

Yazılım teknolojisi ise bilgisayarın görevini yerine getirebilmesi için gerekli programlar, sistem programları ve el kitaplarından oluşuyor.

KAPİTALİST VE SOSYALİST SİSTEMDE BİLGİSAYAR KULLANILIMI

Japonya'da ve ABD'de bilgisayarlar çoğuklukla ticarette ve bankacılıkta kullanılıyor. Türkiye'de de bilgisayarların %65'i ticarette ve buna benzer olanlarda kullanılıyor. Teknolojide kullanılma oranı tahminen %5'tir.

Sovyetler Birliğinde ise daha çok, su kaynaklarının denetiminde, enerji ağlarının denetiminde, ekonominin genel planlamasında ve teknolojik alanlarda kullanılıyar.

Kapitalist ülkelerde daha çok borsalarda, kredi kartlarında, kişileri, yanlarında para olmasa da harcamaya sevk eden bir yönde hizmete konuyor. Ayrıca gerek FBI gibi devlet istihbarat örgütleri, gerekse bilgi bankaları denen özel kuruluşlar, halkın çoğunluğunu fişlemek için bilgisayar kullanıyorlar.

Bugün, ABD ve SSCB de bilgisayarla ilgili programlama dersleri ortaokullara kadar indirilmiştir Çinde ise 108 000 orta öğrenim öğretmeni ve öğrencisi **işlem ve programlama bilimleri** kampanyasından geçirilmiştir.»

DR. NECDET BULUT'UN KONUŞMASI BİLİŞİM VE BİLGİSAYARLAR

Bilişim teknikbilimi, bilginin kaynağında veri halinde toplatılmasından başlayarak, toplanması işlenmesi saklanması, kullanılması için gerekli bütün teknikleri biraraya getiren bir teknikbilimdir.

Bilişim teknikbiliminin amacı, insanın doğayla mücadelesinde doğru karar verebilmesini sağlamak için doğru bilgiyi zamanında ve çabuk elde edebilmektir. Bilgisayarlar da bilişim teknikbiliminin emrinde olan araçlardır.

TÜRKİYE'DE BİLGİSAYARLAR VE BİLİŞİM TEKNİKBİLİMİ

Elimizdeki en son araştırmaya göre Türkiye'de 1975'te 111 adet bilgisayar vardır. 1970 de, elimizde 60'tan az bilgisayar varken ödediğimiz kira tutarı, yıllık 6 milyon dolardı. Bu paranın % 60'ı dışarıya transfer edilmiştir.

Türkiye'deki bilgisayarların %90'ı Ankara, İstanbul ve Adana'ya yayılmış durumdadır. Ve Türkiye'de pazarlanan bilgisayarların %92'sini IBM ve UNİVAC firmaları pazarlamıştır.

Türkiye'de bilgisayar kullanımı, ülkedeki çarpık kapitalistleşmeye bağlı olarak, daha çok tüketim endüstrisinde oluyor.

BİLGİSAYAR PROGRAMLAMA KURSU 5 HAZİRANDA BAŞLIYOR.

E. M. O. İstanbul Şubesinin düzenlediği bilgisayar programlara kursu 5 haziran cumartesi günü başlıyor. Yönetim kurulumuz daha önce tüm şube 11 üyelerimize birer yazı yazarak böyle bir kursa hangi dönemlerde katılabileceklerini sormuştu. Gelen cevaplarda, yaz döneminde kursu izleyebilecek üyelerimizin açılan kontenjanı dolduracak sayıya ulaşması üzerine kursun 5 haziranda başlaması kararlaştırıldı.

Fortran programlama dilinin öğretileceği kursu **Sayın Doç. Yahya Karslıgil** yönetecek. Uygulamalar İ. D. M. M. A. Bilgisayar Merkezinde gerçekleştirilecek. Her hafta cumartesi günleri 9.00—12.00 arasında yapılacak kursun 10—12 hafta sürmesi bekleniyor.

Üyelerimizin ilgisi aynı oranda devam ederse önümüzdeki sonbahar döneminde de kurs düzenleme olanağı araştırılacak.

BİLGİSAYARLARIN ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİNDE KULLANIMIYLA İLGİLİ SLAYT GÖSTERİSİ

Şubemiz Bilgisayar Komisyonu çalışmalarının bir yenisi 12 Haziran cumartesi günü TÜTED lokalinde gerçekleşecek. Sözü geçen gün saat 14.30 da TÜTED İstanbul Şubesinin (İstiklâl Cad. Luvr Apt. No: 146 Kat 4) deki lokalinde bilgisayarların elektrik mühendisliğindeki kullanımını örnekleyen açıklamalı bir slayt gösterisi yapılacak. Gösteri tüm üyelerimize açıktır.

TÜRKİYE BİLİŞİM KURUMU

Türkiye'de, üniversitelerde bilgisayarlarla ilgili eğitim yaygınlaşıyor. Ancak, eğitim bütünüyle yaygın değil. Standart terimler yok. Bilgisayar edinmeyle ilgili denetim ve koordinasyon etkin değil. Bilgisayar kullanımında paylaşım anlayışı yok. Bunun en çarpıcı örneği Karayolları ile DSİ dedir. Bu iki kurumun bilgisayar merkezlerinin arası 20 metredir. İkinde de birer büyük bilgisayar vardır ve bunlar kesinlikle birbirinden yararlanmazlar. Avrupada ise devletin günde 24 saat çalışan ve zamanı kamu kuruluşları arasında paylaştırılan bilgisayar merkezleri vardır.

Türkiye'de TBTAK gibi bir Bilişim Kurumu oluşturulması çalışmaları var. Bu kurumun, Türkiye'de bilişim sorunlarını inceleyen, koordine eden, eşgüdümü sağlayan, denetleyen, eğitimi sağlayan, bağımsız bir kuruluş olması gerek.

ULUSAL BİLİŞİM POLİTİKASI

Türkiye Bilişim Kurumu'nun en önemli görevi Türkiye'de ulusal bir bilişim politikasının oluşturulması olmalıdır.

Bilişim Kurumu denetimi sağlayabilmek için yetkili kılınmalı, bilgisayar ihtiyacı olduğunu belirtenlere, filanca yerdeki bilgisayarı şu zaman aralığında kullanarak, ihtiyacınızı çözümleyebilirsiniz diyebilmeli. Ama bunun bu düzen içinde mümkün olup olamayacağını takdirlerinize bırakıyorum.

Eğitim yaygınlaştırılmalıdır.

Paylaşım teşvik edilmeli ve zorlanmalıdır. Bu konuda, üniversiteler ve kamu kuruluşları öncülük etmelidir.

Bilgisayar donanımı ve tasarımı konusunda Türkiye'de birşeyler yapılması pek mümkün değildir. Ama yazılım konusunda birşeyler yapılabilir. Yazılımda bağımsızlığı sağlayacak program paketleri geliştirilebilir.

Bilişimin, gelişmiş kapitalist toplumlarda olduğu gibi, kredi kartlarında, muhasebe kaydında kullanılması, statik işler olarak adlandırılır. Asıl önemli olan, bilişimin dinamik işlevleridir.

Bilişim teknikbilimi, toplumsal gelişmeyi kontrol etmede, merkezi planlamada büyük önem kazanıyor. Toplumsal olayların da bilimsel, matematiksel bir doğrulukla incelenmesi gerek. Toplumsal olayların nicel nitel yanlarının bütünlüğü, bunların matematiksel olarak bilinmesini, açıklanmasını sağlıyor. Bilişimin bu bakımdan çok büyük rolleri vardır.

Bilişim, geleceğin ileri toplumunun kurulmasında büyük işlevler yüklenmiştir.»

DOÇ. YAHYA KARSLIGİL KONUŞUYOR: BİLGİSAYARLAR VE MÜHENDİSLİKTE KULLANILIŞI

«Türkiye'de bilgisayarların mühendislikte kullanımı çok azdır, %5'i geçmez. Bunun da çoğu kamu kuruluşlarındadır. Deprem çalışmalarında, meterolojide, makine mühendisliğinde, ısı ve madde iletiminde, ilaç fabrikalarında bilgisayarlar kullanılıyor.

Özel kuruluşların hemen hiçbirinde araştırma maksadıyla kullanılmıyor. Daha doğrusu özel kuruluşlar araştırma yapmamaktadır.

Bilgisayarlar, mühendislikte araştırma maksadıyla kullanılabilir. Projelerin planlama safhasında, projelendirme safhasında, projenin kontrolunda kullanılabilir.

PROBLEM BİLGİSAYARA NASIL VERİLİR

Bilgisayarla bir problemin çözülebilmesi için önce problemin açıkça belirlenmesi gerekir.

İkinci kademede, ortaya konacak problemin çözümünde kullanılacak matematik formülü belirlememiz gerekir.

Üçüncü aşamada problemin çözüm tekniğinin seçimi gelir. Örneğin matris çözümünde hangi metodu kullanacağımız...

Döndüncü aşamada programın planlanması gelir. Buna bilgisayar dilinde, **akış diyagramlarının çıkarılması** diyoruz.

Beşinci aşamada, problemin çözülmesi için gerekli programın yazılması gelir. Bu yazılımın bir parçasıdır.

Altıncı aşamada, programın doğrulanması ve kontrolu gerekir. Bir program çok sayıda problemin

Sonu: 6'da

elektrik mühendisliği öğrencilerinden haberler

»

ÖĞRENCİLERİN EKONOMİK, TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL DURUMLARINI ÖĞRENMEK AMACIYLA BİR ANKET YAPILIYOR

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin İstanbulda Elektrik mühendisliği öğrenci temsilcileri ile yürüttüğü çalışmalar yeni bir aşamaya ulaştı. Önümüzdeki sonbaharda gerçekleştirilmesi düşünülen, Türkiye'de Elektrik Mühendisliği Öğrenimi konulu panele öğrencilerin görüşü olarak sunulacak, bildirinin genel çerçevesi belirlendi. Bu arada çalışmaları elden geldiğince somut ve gerçek verilere dayandırma ilkesinden yola çıkılarak, İstanbuldaki elektrik mühendisliği öğrencileri arasında, öğrenciler açısından elektrik, mühendisliği öğreniminin sorunlarını ve öğrencilerin ekonomik, toplumsal ve kültürel durumlarını ortaya koyacak bir anket düzenlenmesi kararlaştırıldı. Anket içinde yer verilmesi gereken sorular ortak toplantılarda belirlendi.

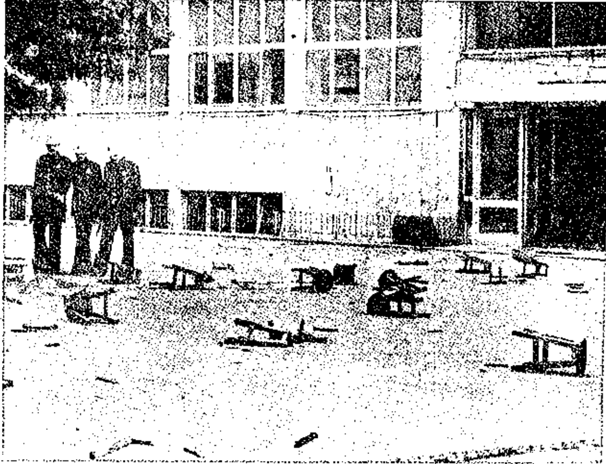
İSTANBULDAKİ ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRENCİLERİ ARASINDA, ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN SORUNLARINI,

E.M.O. İstanbul Şubesinde teksir edilecek, anket formları, öğrenci temsilcileri aracılığıyla okullarda dağıtılacak.

Sağlıklı sonuçlara varılmasından, ankete katılan öğrencilerin çokluğu önemli rol oynayacak. Tüm elektrik mühednisliği öğrencilerinin, ülkemiz ve mesleğimiz açısından önemli gerçekleri gözler önüne serecek bu ankete, ilgiyle katılacağını umuyoruz.

Anket formu kendilerine ulaşmayan arkadaşlar E.M.O. İstanbul Şubesine başvurarak form isteyebilirler.

Öte yandan İstanbul'daki elektrik mühendisliği öğrencilerinin Aydınlığa Doğru'ya katkıları sürüyor. Bu sayfadaki yazılar öğrenci temsilcisi arkadaşlarımız getirdiği metinlerden yararlanılarak hazırlandı.

«polis taraf tutuyor»

İ.D.M.M.A.

İ.D.M.M.A.'DA POLİS TARAFLI DAVRANIYOR, AKADEMİ YÖNETİMİ ETKİLİ OLAMIYOR.

İstanbul'da en sık olay çıkan yüksek öğrenim kurumlarından biri İ.D.M.M.A. Buradaki elektrik, mühendisliği öğrencilerinin okullarıyla ilgili olarak anlattıkları olaylar, büyük bir oranla, Türkiye'de yüksek öğrenim gençliği arasındaki çatışmaların genel karakterlerini ortaya koyuyor:

İ.D.M.M.A. da sık sık silâhlı saldırılar düzenleniyor. Okul içinde ve dışında kıstırılarak arkadaşlar dövülüyor. Kız arkadaşlara çirkin davranışlar yapılıyor, tehditler yoğunlaşıyor. Saldırganlığın boyutları profesör tartaklamaya, asistan dövmeye kadar vardı. Akademi yönetimi her olayın ardından, olayları önleyeblimek için okulu kapatıyor. Oysa olayların bu biçimde önlenemeyeceği açık. Çünkü saldırganlar okul dışından belirli çevrelerce beslenmektedir. Bunlar karşısında akademi yönetimi elbette güçsüzdür ve yapabilecekleri sınırlıdır. Tüm öğrenciler bunu biliyor. Ama akademi yönetimi saldırganları destekleyen ve koruyan çevrelere karşı herhangi bir uyarıda bulunmamış, tavrını da açıkça belirtmemiştir.

Polis heryerde olduğu gibi, kesinlikle tarafsız davranmamaktadır. Polis gücü olayları önlemek için değil, devrimcilere karşı kullanılmaktadır. Faşist ve gerici militanların açık saldırı düzenlediği bir sırada polis iki adım öteden olayları seyretmektedir. Polisin izleyiciliği bıraktığı zamanlarda yaptığı iş ise devrimci öğrencileri coplamanın dışına taşmamaktadır. Akademi yönetiminin bir tedbir olarak istediği, okul girişinde arama yapılması işlemi faşist ve gerici militanlara uygulanmamakta, tarafsız

ve devrimci öğrenciler ise kız öğrencilerin iç çamaşırlarına kadar didik didik aranmaktadır.

Bu oyunların kimler tarafından tezgâhlandığını ve hangi amaçlara yöneldiğini artık herkes biliyor.

Bizler her ilericinin, ister işçi, ister köylü, ister aydın olsun, her devrimcinin sorunlarımıza eğilmesini istiyoruz.

İ.D.M.M.A öğrencileri olarak bu saldırı ve oyunların bizi yıldıramayacağını herkes bilmelidir.

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ'NDE BOYKOT BİTTİ.

B.Ü. de, 27 şubat günü, 4 akademik istek ileri sürülerek başlatılan boykot, 3 Mayıs günü sona erdi. Öğrenciler 1 Mayıs gününden itibaren derslere giriyorlar.

Konuyla ilgili olarak elektrik mühendisliği öğrencileri şunları anlattılar:

27 Şubat'ta başlattığımız boykot nedeni ile, okul yönetim kurulunun, okulu 29 Mart günü süresiz kapadığı bildirildi. 1 Nisan günü, çok sayıda polisin okul dış kapısında üstlendiğini gördük, bu şartlar altında, herhangi bir çatışmaya meydan vermemek için okul yemekhanesinde toplandıktan sonra yurtları boşalttık. Okulun kapalı kaldığı süre içinde devrimci öğrenciler, isteklerin kabul edilerek okulun açılması yolunda aktif rol oynadı. 27 Şubat'tan beri bilinçli ve kararlı politika izlendi. Bu doğrultuda, 24 Nisan günü, aralarında İstanbuldaki mühendis ve mimar odalarının ve çok sayıda ilerici örgütün yer aldığı bir basın toplantısı yapıldı. Toplantının hemen ardından, okul yönetim kurulu, 3 Mayısta okulun açılacağını ilan etti. Bu arada isteklerden (birini kısmen) ikisini tamamen kabul ettiklerini, F (kalır) notu ile ilgili maddenin ise kabul edilemeyeceğini bildirdi.»

3 Mayıs günü yapılan forumda, öğrenciler, 7 temmuzda üniversitede yeni bir yönetim kurulunun seçileceğini de gözönüne alarak boykota son verdiler.

KADIKÖY MÜHENDİSLİK Y. OKULU

KADIKÖY MÜHENDİSLİK, YAKA NUMARASI BULUNMAYAN POLİSLER, SALDIRIYA UĞRAYAN ÖĞRENÇİLERİ KOVALADI.

İ.D.M.M.A.'ya bağlı Kadıköy Mühendislik Yüksek Okulu'nda geçtiğimiz ay içinde bir öğrenci arkadaş öldürüldü. TRT de «öğrenci çatışması sonunda bir öğrenci öldü» biçiminde verilen olayı, ve bu konudaki görüşlerini Kadıköy Mühendislik Okulu Elektrik Bölümü öğrencileri şöyle anlatıyorlar:

Arkadaşlarımız 30 Nisan sabahı Acıbadem - Kadıköy arasında, DİSK'in, 1 Mayısla ilgili afişlerini asıp «Faşizme Geçit Yok» sloganını yazmışlardı. Sabahleyin okula gelen faşistler ellerinde yangın aletleri (kazma, kürek, balta) olduğu halde polislerin denetiminde ve ilerici arkadaşlarımızın gözleri önünde afişi sökmeye ve yazıyı kazımaya başlamışlardır. Bu sırada ilerici bir arkadaşımızın polis komserine «yazının ancak okul personeli tarafından silinebileceğini» söylemesi üzerine polislerin coplu, faşistlerin kazmalı kürekli saldırısına hedef oldu, ve

VATAN MÜH. Y. OKULU

VATAN MÜHENDİSLİK ŞUBAT DÖNEMİ SINAVLARININ İPTALİ İÇİN DANIŞTAYA BAŞVURULUYOR.

İ.D.M.M.A. ya bağlı Vatan Mühendislik Yüksek Okulundaki son gelişmeleri öğrenci temsilcisi arkadaşlar şöyle anlatıyor:

18 Mart'ta Vatan Mühendislik Yüksek Okuluna faşistlerin yaptıkları saldırı on arkadaşımızın da gerekçe gösterilmeksizin otuzbir saat gözaltında tutulmaları ile sonuçlanmıştı. O günden beri okulda faşistler tarafından tanınan ilericilerin hiçbiri okula gidemez oldular.

Bu arkadaşlar Şubat dönemi sınavlarına da katılamadılar ve sınava girmek isteyenler zorla okul dışı edildiler. Bu arada şubat dönemi sınavları yönetmeliğin öngördüğü süreden daha kısa bir süre-

Sonu : 6'da

TÜRKİYE'NİN ULUSAL BİLİŞİM

Başı: 4'te

çözümü için hazırlanır. Çok sayıda problemin çözümü için hazırlanan programın basit sayılarla denenmesinde yarar vardır.

Son aşama uygulamadır. Uygulamada programlar ikiye ayrılır. Daha çok, basit mühendislik problemlerinin çözümünde kullanılan programlar ve daha büyük, genel maksatlı programlar.

BİLGİSAYARLARIN KAZANDIRDIKLARI

Bilgisayarların mühendislikte kullanılmasının bize kazandırdıkları **zaman** ve **problemin doğrulukla çözümü** dür.

Bir nükleer santralin fiziki problemlerinin çözümü için bir programın hayırlanması bazen bir yıl alabilir. Fakat iki yılda çözülemeyen bir nükleer santral problemi, böyle bir program hazırlandıktan sonra, birkaç dakikada çözülebilir hale gelebilir.

Bilgisayarlar mühendislik hizmetlerinde kullanılırken üretimi artırmaya dönük kullanılmalıdır.

Bizde daha çok müşteri kontrolu için, TV de reklâmlarda göstermek için kullanılıyor. % 10—25 kullanılıyor geri kalan zaman tamamen boş geçiyor. Üretim kontrolunda kullanılan bilgisayarların sayısı çok düşük.

Ülke ekonomisi açısından, bilgisayarların üretime dönük kullanılması, mühendislik hizmetlerinde kullanılması, muhasebe işlerinde personel işlerinde kullanılmasından yararlıdır.

ÜNİVERSİTELERİN YAPTIĞI

Bundan 4—5 yıl önce çeşitli üniversitelerin temsilcilerinden oluşan bir kurul, acaba, İstanbul'daki tüm üniversiteler bir bilgisayar merkeziyle çalışabilirler mi diye bir rapor hazırlıyordu. Daha raporun hazırlanması tamamlanamadan, raporu hazırlayan üniversite mensupları birer merkez edindiler. Oysa üniversitelerin örnek davranış içinde bulunması gerekir»

Panelin sonraki bölümünde dinleyicilerin soruları cevaplandı.

kadıköy müh.

Başı: 5'te

alnından kazma ile yaralandı. Aynı anda devrimci öğrenciler yerinde bir kararla kitleyi dışarı çıkardılar. Bahçede biriken arkadaşları tahrik etmek, polisin saldırısına zemin hazırlamak isteyen faşistlere polis müdahale etmedi, aksine, yardımcı oldu. Daha sonra istedikleri ortamı oluşturan polisler arkadaşlarımıza saldırdı ve ses bombası kullanarak üzerlerine ateş açtılar. Bu ateş sonucu Mehmet Dağbaşı adlı ve İMD üyesi arkadaşımız herkesin gözü önünde öldürüldü ve kaçışan arkadaşlarımızı polisler silahla kovaladılar. Arkasından ilerici arkadaşlarımızı topladılar. Olay sırasında polislerin yaka numarasının bulunmaması dikkat çekiyordu.

Bugün okulumuzda öğrenim ve can güvenliği kalmamıştır. İlerici gençler kendi güvenliğini, örgütlenip elindeki demokratik kaleleri tutup, daha da genişletmek zorundadır. Bütün ilerici güçler de gençliğe sahip çıkmalıdır. Biz Kadıköy mühendislik yüksek okulu ilerici gençliği olarak halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin içinde yer alacağız. Bütün ulusal demokratik güçler gençliği savunurken, gençliğin özgürlüğüne kavuşmasının yolunu halktan yana ilerici demokratik bir iktidarda görüyoruz.

vatan müh. mim.

Başı: 5'te

de yapıldı. Oysa okulumuz için geçerli olan 1472 sayılı kanuna göre açılmış olan Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulları Yönetim ve Öğretim Yönetmeliğinin **21. Maddesinde aynen** «imtihanlar, yarı yılları izleyen ve süreleri üçer hafta olan kış, yaz, güz imtihan dönemlerinde yapılır» **denilmektedir.**

Vatan Mühendislik Yüksek Okulu Şubat dönemi sınavlarının 15 günlük sürede yapılması yönetmeliğin bu maddesine açıkça aykırı düşmektedir. Bu durumu okul idaresine iadele taahhütlü yolladığımız dilekçelerle bildirdik ve sınavların geçersiz sayılmasını istedik. Okul idaresi imtihanların 5-24 Nisan tarihlerinde olduğunu; 5 ve 6 sında imtihan yapılmaması için de karar aldıklarını cevap olarak ifade etti. 23 ve 24 nisanın resmi tatil olduğunu, istenilse bile o günlerde sınav yapılamayacağını okul idaresinin bilmesi gerekir. Hakkımızı Danıştay'da arıyacağız.

ÜLKÜCUNÜN CENAZESİNE SİLAH ZORUYLA ÖĞRENCİ GÖTÜRÜLDÜ

Sınavlar sonrasında okulumuz öğrenime açıldığından itibaren okuldaki baskılar somut olarak şöyle sıralanabilir. 3 Mayıs öncesi «Türkçüler Bayramı» nedeni ile okula MHP, Ülkü Ocaklarının yazıları ve afişleri asılmış hatta sınıflarda da ayni afişler altında öğretim üyeleri ders vermişlerdir. Tüm bu «3 Mayıs Türkçüler Bayramı» gecesi için zorla bilet satılmış, bağış toplanmıştır. 3 mayıs günü ise «kendilerine milliyetçi diyenler» yaptıkları forum sonunda Vatan Mühendislik okulu öğrencilerini silah zoru ile ve tehditler altında yürütmüşlerdir. Ayni hafta içerisinde 7 Mayıs günü «Sitemkar Başboğa» için yapılan cenaze törenine gene Vatan Mühendislik okulu öğrencileri silah zoru ile ve tehdit ile sokulmuşlardır. Altı saat süren bu metazori yürüyüş esnasında kendi pankartlarını arkadaşlarımıza zorla taşıtmış, zorla slogan söyletmiş, ülkü ocaklarına kayıt olmaları için tehdit etmişlerdir.

Vatan Müh. Yük. Okuluna şu anda belli bir grup öğrenci gidememektedir. Bu durum arkadaşların en az bir yıl kaybetmelerine, bir kısmının okuldan atılma durumuyla karşı karşıya gelmesine, bazı arkadaşların da maddi olanaksızlıktan öğrenim hayatının son bulmasına sebep olmuştur. Bu arada okula giden arkadaşlardan, Atatürk Öğrenci sitesinde ve diğer ilerici yurtlarda kalanlara, bulundukları yurttan çıkmaları Edirnekapı öğrenci yurduna gelmeleri için baskı yapılmaktadır. Okul içinde omuz atma ve sataşmalar çoğalmakta, okula gidenler kantine hatta tuvalete gidememektedirler.

her ay bir kitap

YILMAZ GÜNEY ÜZERİNE

ersin kaya

SELİMİYE MEKTUPLARI / Yılmaz Güney - Güney Film Yayınları / 280 Sayfa - 30 Lira.

Hayat ile sanat arasında vazgeçilemeyecek bağlar vardır. İnsan kişiliğini, insan bilincini büyük ölçüde belirleyen maddî ilişkiler, yaşam koşulları sanat ürünlerine de damgasını kaçınılmaz olarak vuracaktır. Ama bu damga kimizaman doğanın ve toplumun yasalarına ters düşen bir damga da olabilir. Hayatın verdiği malzemeyi, hayatın akışının önüne set koymak doğrultusunda kullanan sanatçılar da vardır. Zaman elbet böylelerini ürünleriyle birlikte unutulmaya bırakacaktır. Esas olan, zamanın gerisinde kalmak istemeyen sanatçının seçeceği doğru yoldur. Kuşkusuz, en genel deyişle, sanatta doğru yol, objektif gerçeğin devrimci yorumundan geçmektedir.

Yılmaz Güney, benzeri birçok ünlü sanatçımız gibi, devrimci olabilmenin maddî koşullarını yaşamıştır. Adana'nın Yenice köyünde ırgat başı Hamit'in oğlu olarak doğmuştur bir kez. Yoksulluk mu? Evet, yaşamıştır. Üç sınıflı köy okulunda okurken ve sonra orta öğrenimini yaparken çalışmıştır. Irgatlara suculuk, çapa ekiminde atçılık, pamuk toplayıcılığı, bağ bekçiliği, simit ve gazoz satıcılığı yapmıştır. (Yılmaz Güney Dosyası / Altan Yalçın - Yöntem Yayınları - İstanbul 1974)

Ve sonra dünyayı, içinden geldiği insanların açısından gözlemeye başlamıştır Yılmaz Güney. Yüksek öğrenim ve sinemayla ilişkileri gözlemlerine yeni boyutlar getirir. «Üç Bilinmeyenli Eşitsizlik Sistemleri» adlı hikâyesi eşitsizlikten şikâyeti olmayanların gazabına uğrar. Sanatçının 24 ayı hapis ve sürgünde geçer. Ama gerçeği görenleri ve anlatmaya çalışanları başka türlü ödüllendirmekten yana olan eğilimlerde vardır toplumumuzda. «Boynu Bükük Öldüler» romanına Orhan Kemal ödülünü verenler, tutuklu olduğu sırada onu yılın sanatçısı seçenler gibi. Ciddî diye bilinen her sinema yarışmasında ödülleri toplamak ise zaten bileğinin hakkıdır Yılmaz Güney'in.

Ama Yılmaz Güney'e verilen ödüllerin en büyüğü, kolay kolay benzerine ulaşılamayacak ölçüde halkının sevgisini kazanmak olmuştur herhalde.

* * *

Yılmaz Güney ilk kez bir hikâyesi yüzünden hapis yatmıştı. Egemen güçlerin, halkıyla, kendi alanında doğru ve tutarlı bağlar kurmuş bu sanatçıyı her fırsatta etkisiz duruma getirmek için elindeki tüm olanakları kullanması olağandır. Bu baskı, senaryolarının sansürde takılmasından, filmlerinin yurt dışına çıkışının engellenmesine, kazandığı ödülün geri alınmasından işkenceye kadar uzanmıştır da...

Ve bugün Yılmaz Güney yine tutukludur. Yargılanmasının basına yansıyan bölümlerinden öğrendiğimiz kadarıyla, mahkemede, Yılmaz Güneyi cinayetle suçlayan, tek kişi ölen yargıcın karısı, yeni nişanlısına yazdığı mektupta, gerçeğin, ifadesinden farklı ve Yılmaz Güneyi suçlayamayacak biçimde olduğunu belirtmiştir. Mektubun kendisine ait olduğu da bilirkişi tarafından doğrulanmıştır. Savcının otuz yıla varan hapis cezası önerdiği yargılamanın sonucunu tüm yüurtseverler ve tabiî egemen güçler ilgiyle beklemektedir.

Selimiye Mektupları mı? Onlar, yaşamının genel doğrultusunu çizmeye çalıştığımız Yılmaz Güney'in yaşamından, «görülmüştür» damgalı bir kesittir. 1971 sıkıyönetimlerinin aydınları «anarşist», «komünist», «vatan haini» diye kovaladıkları dönemin tutuklusu Yılmaz Güney'in cezaevinden eşine yazdığı mektuplar... Duyarlık dolu, insanlık dolu, geleceğe yönelik kararlı umut dolu mektuplar...

Seveceksiniz.

ferruh doğan'da asrileşen köy

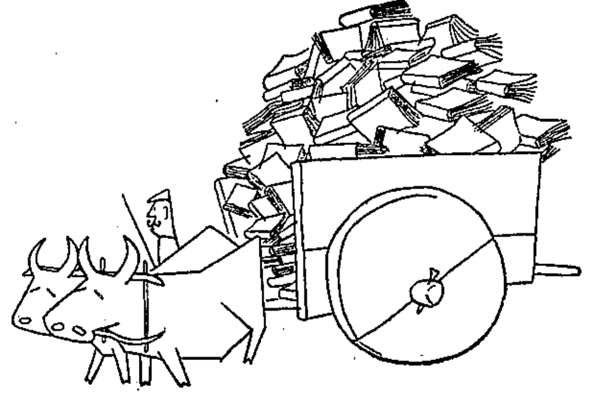
Türkiye'de ekonomik gelişme üzerinde düşünenlerin aşağı yukarı birleştiği bir görüş vardır: Türkiye'de kapitalistleşme süreci, toplumun kendi iç dinamiğinden çok dış etkilerle gelişmiştir. Bu nedenle de Türkiye'deki kapitalistleşme, toplumun bütünüyle ve doğal gelişimiyle uyuşmayan çarpık bir kapitalistleşmedir. Sanayileşme, aşaması yeterince gerçekleşmeden, tüketim toplumlarının ürünleri ülkemizi kaplamış, geri ekonomik düzeydeki köylere kadar yayılmıştır.

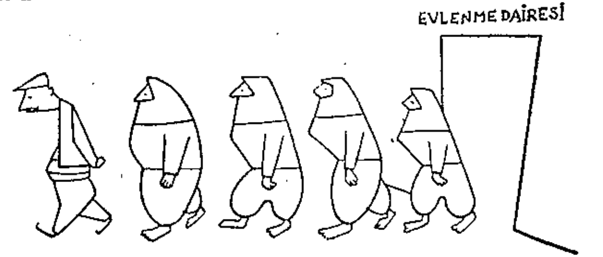
Anladığımız kadarıyla, Ferruh Doğan, Asrileşen Köy'de bu gerçeğe, karikatürcü gözüyle yaklaşmış, doğal yaşantıyla tüketim toplumlarının empoze ettiği yaşam arasındaki çelişkiyi en keskin biçimde gözler önüne sermiştir.

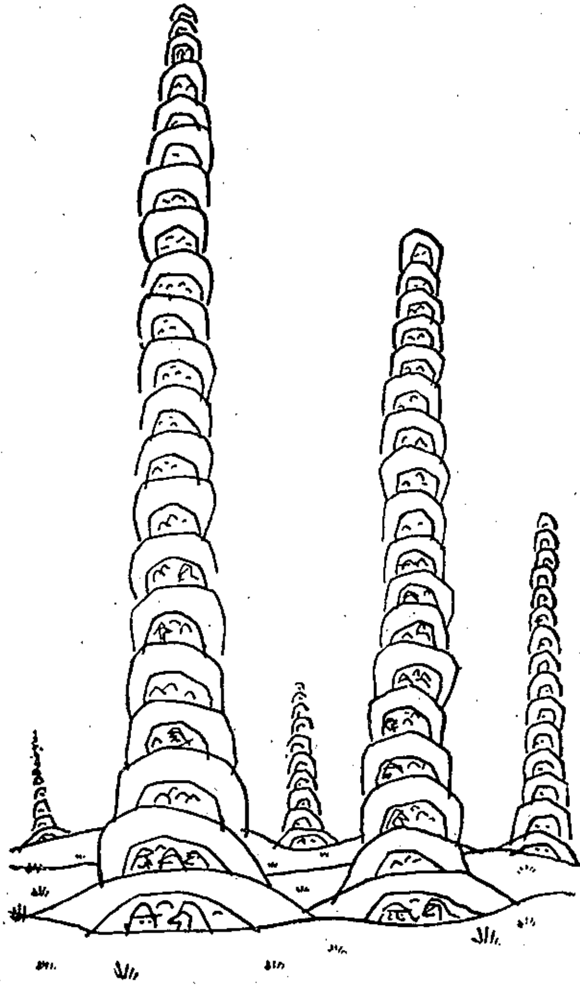
Asrileşen Köy 1956'da ilk yayınlandığında toplatılmıştı. Daha sonra beraat etti.

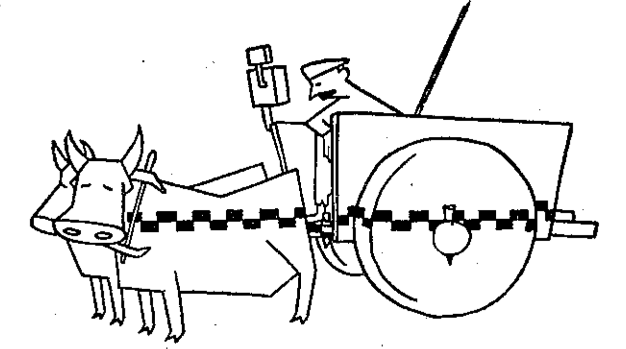
Bu sayfamızda, tek tek her karikatürü, yüzde en az bir «gülümseme» uyandıran Asrileşen Köy'den birkaç örnek veriyoruz.

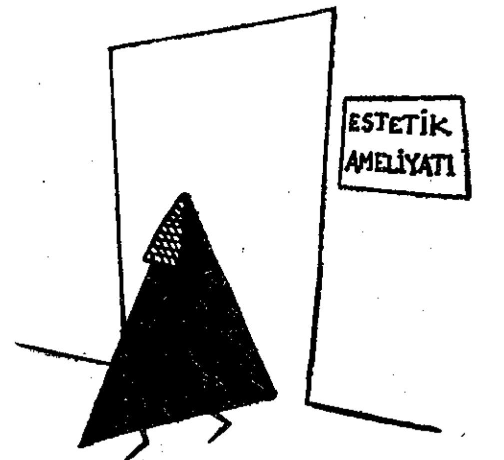
Değerli yapıtını imzalayarak Aydınlığa Doğru'ya gönderme incelliğini gösteren Sayın Farruh Doğan'a teşekkür ederiz.

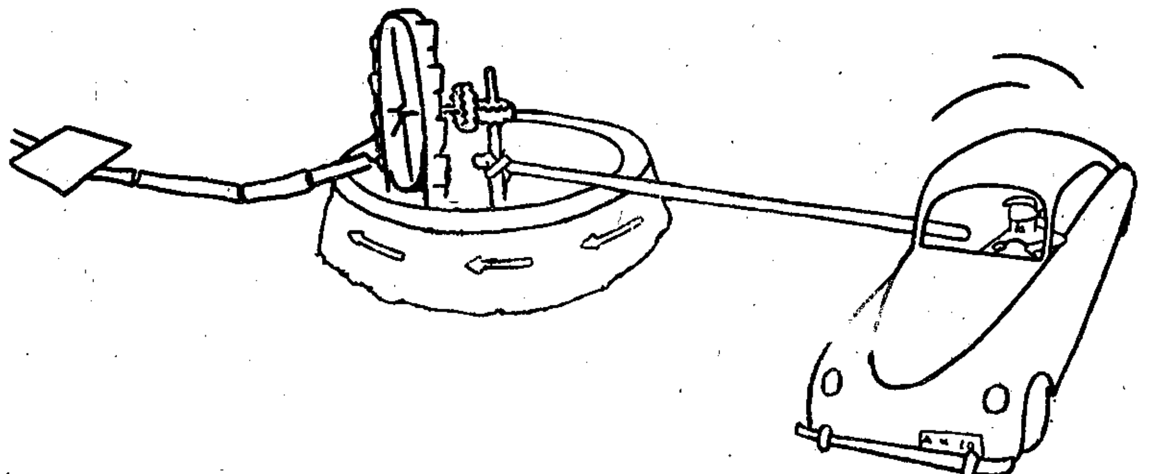

odalararası çalışmalar

İSTANBULDAKİ MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI ATATÜRK EĞİTİM ENSTİTÜSÜNDEKİ VE BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİNDEKİ BASKILARI KINADI

İstanbul'da merkez, şube ve temsilcilikleri bulunan 11 mühendis ve mimar odası Atatürk Eğitim Enstitüsündeki ve Boğaziçi Üniversitesindeki faşizan girişimlerin kınandığı iki ayrı basın toplantısına katıldılar.

TÖB-DER İstanbul Şubesi, öğrenci velileri ve MMOİKK sekreterinin katıldığı ilk basın toplantısında şu gerçekler açıklandı:

Atatürk Eğitim Enstitüsü müdürlüğüne MC hükümetinin atadığı Yüksel Turhal Afyon Ülkü-Bir Kurucusu ırkçı milliyetçi bir kişidir. Boykot süresi için doktorlardan sahte rapor almak üzere öğrencilere baskı yapmıştır. Yüksel Turhal, isimleri bizce belli sekiz doktor ile sahte rapor ticareti yapmıştır. Türk Tabipler Birliği'nin ve Kadıköy Savcılığının bu konuda açtığı soruşturma sürmektedir.

Okul müdür başyardımcısı Namık Özer Erdoğan MİT görevlisi olarak çalışmıştır ve 18 öğrencinin yaralandığı 13 nisan günü yapılan saldırıyı elindeki sopasıyla bizzat yönetmiştir.

Müdür yardımcısı Hasan Köksal 2 martta silahlı olarak yakalanmış eski bir MHP militanıdır.

Devleti tüm kurumalrıyla ellerine geçirerek faşist diktatörlüğü gerçekleştirmek emeline yönelen MC iktidarına karşı, tüm ilerici, demokrat, yurtsever halk kesimlerinin birleşmesi zorunludur.

Öte yandan Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin, üniversitenin kapatma kararına karşı öğrenimin sürdürülmesi doğrultusunda isteklerini açıkladıkları basın toplantısına 8 örgütle birlikte, İstanbuldaki oda merkez şube ve temsilciliklerini temsilen MMOİKK sekreteri de katılmıştır.

MMOİKK ÇALIŞMA PROGRAMI HAZIRLANIYOR

Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon kurulunun bu yılki çalışma programının hazırlanmasını konu alan yürütme kurulu toplantıları sürüyor. Elektrik, Makina, İnşaat, Kimya Mühendisleri ve Mimarlar Odası temsilcilerinin MMOİKK Sekreteri Erol Tulpar yönetiminde yürüttüğü çalışmalarda, genellikle ölü mevsim diye bilinen yaz aylarının, odalarda yönetim kurullarında ve komisyonlarda görev alan mühendis ve mimarların bilgilenmesine dönük, ama tüm mühendis ve mimarların izleyebileceği konferans ve sohbet türünden eylemlerle değerlendirilmesi kararlaştırıldı. Bu yolda, konferans vermesi düşünülen isimlerle ilişkiler kuruldu. Program kesinleştiğinde açıklanacak.

Ayrıca önümüzdeki sonbaharda odaların ortaklaşa uygulayacağı çalışma programının zamanlaması da yapılıyor.

İZMİR ODALAR ARASI KOORDİNASYON KURULU ÇALIŞMALARI

İzmir Odalararası koordinasyon kurulu ABD ile yapılan ikili andlaşmaların ülke yararlarına olmadığını, bu nedenle görüşlerini kamu oyuna çeşitli biçimlerde yansıtmayı uygun bulmuştur. Basın toplantısı, miting afişleme, kapalı salon toplantısı halka açık toplantılar düzenleyerek kamu oyuna açıklama yapılması kararlaştırılmıştır.

Ayrıca demokratik kitle örgütleriyle ilişkiler konusunun tartışılacağı ve tüm oda yönetim kurulu üyelerinin katılacağı bir toplantı yapılmasına karar verilmiştir.

İzmirdeki mühendis ve mimarların hukuki sorunlarına çözüm bulmak üzere ortak hukuk bürosu kurulmuştur.

TÜTED'E YAPILAN BASKILAR KINANDI.

İzmir koordinasyon kurulu emekçi halkımıza yapılan baskılar ve bu arada TÜTED'e yapılan baskıları kınayan bir bildiri yayınladı. Bildiri özetle şöyle:

Teknik elemanların demokratik kitle örgütü olan TÜTED'in Manisa ve Çanakkale şubeleri sudan sebeplerle kapatıldı ve yöneticileri açığa alındılar. TÜTED'e yapılan baskılar teknik elemanların yurtsever mücadelesini önliyemiyecek ve sürülen, kıyıma uğrıyan TÜTED yöneticileri mücadelelerini daha kararlı bir biçimde sürdürecektir. Tüm bu kanunsuzluklar insan haklarını, düşünce ve örgütlenme özgürlüklerini kısıtlayıcı engellemelerin belirgin örnekleridir.

renkli tv

Başı 3'de

Avrupa'dan «uzman»ların getirilip kokteyller düzenlenmesinden sonra bu kez kamuoyunda renkli TV sempatisi yaratmaya dönük, girişimler var. İslam Zirve Konferansının renkli yayınını yaptığımız bulvar gazetelerinin manşeti oldu. Ardından da iki gazete, okurlarına renkli TV vereceklerini duyurarak kuponlar yayınladılar.

Türkiye'deki TV seyircilerinin çoğunluğunun «siyah - beyazından ne gördükki renklisinden görelim» diye düşündükleri muhakkak. Ama işin gerçekte nönemli yanı Elektronik Sanayii panelimizde açıklandığı üzere, renkli TV'nin siyah beyazına göre 5 kat daha dışa bağımlılığı getireceği.

Elektrik Mühendisleri Odası, renkli TV tezgâhtarlarının ülkeyi nereye götürmek niyetinde olduklarını tüm boyutlarıyla halkımıza sergilemekten geri durmayacaktır.

merkezî ısıtma

Başı 3'de

Varşova'nın merkezi ısıtma şebekesinin ve merkezi ısıtmayı sağlayan santrallerin incelenmesi amacıyla gezilerin düzenlendiği kongrede sunulan tebliğlerin bazıları şu konuları içeriyordu:

- Merkezi Isıtmanın enerji tasarrufuna katkısı.
- Sınırlı kaynaklarla ısı ve elektrik enerjisi üretiminin geliştirilmesinin programlanması.
- Polonya'da merkezi ısıtmanın bugünkü ve gelecekteki sorunları.
- Merkezi ısıtma'da gaz ve buhar türbinleri santrallarına bir örnek.
- Enerji sistemlerinde nükleer enerji santralları. Nükleer enerji santrallarında ısı enerjisi üretim maliyeti.
- Kentlerdeki ve kırsal alanlardaki enerji sorunlarının bütünlüğü kavramı.
- Nükleer ısı kaynaklarına dayalı merkezi ısıtma sistemleri.
- Elektronik ısı metresi ve merkezi ısıtma sistemlerinde kullanımı.

İngilizce, Almanca, Fransızca metinlerinin de bulunduğu yukarıdaki tebliğ ve özetlerinin birer örneği Ankara, İstanbul ve İzmir şubelerimizde bulunmaktadır. İlgilenen arkadaşlarımızın incelemelerine hazır olan tebliğlere bu alandaki ciddi belgelerden bazılarıdır. Bu yüzden tebliğlerin ilgilenen arkadaşlarımıza yardımcı olacağı inancındayız.

KOMİSYON ÇALIŞMALARI

EMO bünyesinde kurulan Kamu ve Özel kesimde Çalışan Mühendislerin Haklarını Savunma komisyonu, saptanan programa göre çalışmalara başladı.

Oda üyesi elektrik mühendislerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunlarını en sağlıklı biçimde saptayabilmek için üyelerin tümüne ulaştırılmak üzere anket düzenlemeye, bunun yanında çalışmalarını sürdüren TMMOB işyeri temsilcileri toplantı raporlarından faydalanılmaya başlandı.

Öte yandan özel kesimde çalışan mühendislere halen uygulanmakta olan keyfi ücret saptama politikasına son vermek amacıyla mühendisin niteliklerini ve günün geçim koşullarını gözönünde bulundurmak üzere taban ücret saptanması için geçim endekslerini inceleme hayat standartlarıyla ücretler arasındaki değişim oranını saptama yolunda ekonomi uzmanlarına, Devlet İstatistik Enstitüsüne başvurmak ve gazete arşivlerinde faydalanmak üzere çalışmaya başlandı.

ÜYELERİMİZDEN

Üyelerimizden Naci Aluç ile Tülay Mehmetali 27.4.1976 günü Kadıköy evlendirme dairesinde evlenmişlerdir. Evlileri kutlar mutluluklar dileriz.

AYDINLIĞA DOĞRU

T.M.M.O.B. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ ADINA SAHİBİ: YÜKSEL BİRDAL/SORUMLU YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ: ERSİN KAYA/YAZIŞMA ADRESİ: EMO İSTANBUL ŞUBESİ CUMHURİYET CAD. 283 KAT 2 HARBİYE İSTANBUL TELEFON: 48 50 52/EMO ÜYELERİNE ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR /AYLIK, MESLEKİ YAYIN ORGANIDIR/DİZGİ: KARDEŞ MATBAASI/BASKI YENİ OFSET/İLAN FIYATI: santimi 25 TL.

Baskı 28-5-1976